بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ފަސްޅައިގާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ފަސްޅައިގާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/68
- އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތް:

* ނަން: ހައި-ލައިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް   * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ދުނިޔެރިމާގެ / ކ.މާލެ
* ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-882/2008   * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ.އާގެ / ކ.މާލެ

- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތްތައް:

1- * ނަން: އާއިޝަތު ޝަޒީން ޢާޝިފް   * ދާއިމީ އެޑްރެސް: މއ.ފާލްސާގެ / ކ.މާލެ
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A077682   * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މއ.ފާލްސާގެ / ކ.މާލެ

2- * ނަން: މުޙައްމަދު ބިނާޒް   * ދާއިމީ އެޑްރެސް: އަލިރީގެ / ސ.ހިތަދޫ
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A148812   * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: އަލިރީގެ / ސ.ހިތަދޫ

- ރަޖިސްޓްރީކުރުނު ތާރީޚު: 22 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440 / 28 ޖަނަވަރީ 2019
- ނިމުނު ތާރީޚު: 15 ދުލްޤަޢިދާ 1440 / 18 ޖުލައި 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަސްޅައިގާ ނަންބަރު: 73/Cv-C/2018
- ފަސްޅައިގާގެ ބާވަތް: ބިމާއި އިމާރާތް ކުއްޔަށްދިނުމާއިބެހޭ މައްސަލަ
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 03 ޖަނަވަރީ 2017   * ނިމުނު ތާރީޚު: 29 ނޮވެމްބަރު 2018
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޢަލީ ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ހައި-ޓެއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބަލައިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުގެ ވަކީލުންނަކީ، ކ.މާލެ / މއ.ފެހިވިލާގެ، ޢާއިޝަތު ޝަޒީން ޙާޝިމް (އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A077682) އާއި ސ.ހިތަދޫ / އަލިރީގެ، މުޙައްމަދު ބިލާލް (އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A148812) އެވެ.

- **ޝަކުވާކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޢާޔަތް ބަލައިދީ، މިއީ ހައި-ޓެއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި މއ.ފެހިވިލާގެ / މާލެ، ޢާއިޝަތު ޝަޒީން ޙާޝިމް އާ ދެމެދު މ.ޖީބީ ގެރަހުންގެ ކޮޓަރި ފިއަރާ (ނިއުމާލޭ) ކުއްޔަށް ދިނުމާއިބެހޭ ގޮތުން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް، ޢާއިޝަތު ޝަޒީން ޙާޝިމް ހައި-ޓެއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދައްކަންޖެހޭ އެހެން މަސައްކަތުގެ ކުލި ނުދައްކައި އޮތުމުން ކުލިގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާ -/840,000ރ. (އަށްލައްކަ ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) އާއި، ކުލި ދައްކަންޖެހޭ ދުވަހުން ނުދައްކައި އޮތުމުން އޮގަސްޓް 2017 ގެ ނިޔަލަށް އަދާކުރަން ޖޫރިމަނާއަށްވާ -/2,197,600ރ. (ދޮޅުމިލިއަން އެއްލައްކަ ނުވަދިހަ ހަތްހާސް ހަހަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއެކު ޖުމުލަ -/3,037,600ރ. (ތިންމިލިއަން ތިރީސް ހަތްހާސް ހަހަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއި، މިންވަރުކުރެވޭނެ އަދަދަށް އިތުރު ކުލިއާއި، ކުލި ދައްކައި ހަމަކޮށްދެވެންދެން އަދާ ޖޫރިމަނާ ހޯދުމަށް އެދި ހައި-ޓެއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން މއ.ފެހިވިލާގެ /

މާލެ، އާއިޝަތު ޝަފީން ޙާޝިމްފުޅާއި، ސ.ހިތަދޫ / އަތިރީގެ، މުޙައްމަދު ޝިހާބުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގައި،

އެ ޤަޟިއްޔާ ބަލައިދެއްވި ކޯޓުން ފާސްކުރެއްވި ޙުކުމުގައި، " ދެންފަހެ، ބިނާވެފައިވާ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމާއެކު، ހައި-ވޭއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން މއ. ފާލަސާގެ / މާލެ، އާއިޝަތު ޝަފީން ޙާޝިމްފުޅާއި، ސ.ހިތަދޫ / އަތިރީގެ، މުޙައްމަދު ޝިހާބުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ މި މައްސަލައިގައި، ދަޢުވާލިބޭ ދެފުށުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ނިޔުމެޖަ ގެރެއްޖެ ފުރިހަމައިގެ ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދަޢުވާލިބޭ އާއިޝަތު ޝަފީން ޙާޝިމްފުޅާއި، ގެރެންޓަރުގެ ހައިސިއްޔަތުން މުޙައްމަދު ޝިހާބުގެ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް އަދާކުރަން ޖުމްލަ 456,080/-ރ. (ހަތަރުލައްކަ ފަންސާސްހަހާސް އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ދައްކަންޖެހޭކަން މަދަނީ މިންގަނޑުން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

މިބުނެވުނު 456,080/-ރ. (ހަތަރުލައްކަ ފަންސާސްހަހާސް އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ޙުކުމުގެ ތާރީޚު ކަމަށްވާ 29 ޑިސެމްބަރު 2018 އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިފައިސާ ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި، މިދަރަނި ހަވާލުކުރުމަށް ދަޢުވާ ލިބޭން މއ. ފާލަސާގެ / މާލެ، އާއިޝަތު ޝަފީން ޙާޝިމްފުޅާއި، ސ.ހިތަދޫ / އަތިރީގެ، މުޙައްމަދު ޝިހާބުއަށް އަންގައި، މިގޮތުގެމަތިން ޙުކުމްކޮށްދެއްވީމެވެ." މިފަދައިންކަން އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާއިން އެނގެން އޮތެވެ.

-02 އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތުގެ މަތިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކުރެއްވުމާއި ގުޅިގެން ހައި-ވޭއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އެމައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން އަންނަނިވި ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް، އިންސާފުވާގޮތަށް ބައްލަވައިދެއްވުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވާފައެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި؛

- **ނުކުތާއަކީ،** އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލާގައި ދަރުނާޖު މަތުރަކާގައި، 01 މާރިޗު 2014 އިން ފެށިގެން ޑިސެމްބަރު 2015 ގެ ނިޔަލަށް ހިނގާފައިވާ 22 (ބާވީސް) މަސްދުވަހުގެ ކުލި ނުދައްކާ އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަދާކުރާ ޑިމާންޑު ނަގައިދެއްވާފައިވިނަމަވެސް، ޑިމާންޑު ގެ އަދަދު ހިސާބުކުރެއްވުމުގައި އޮތް ޑިމާންޑު ހިސާބުކުރުމަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ރިޢާޔަތްނުކުރައްވާ މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވުން. ވީމާ ދަށު ކޯޓުން ނިންމެވުމުގައި ހުރި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހައި-ޓެއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އިން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދޭ ހަމައެކަނި ބައަކީ ޑިމާންޑު ހިސާބުކުރުމުގައި ގޯސްވި ޑިމާންޑު ގެ އަދަދާއި ގުޅޭ ބައި ކަމަށް ބެލުން ހުކުމެއް ނުކުތާއެވެ.

03- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މި ޤަޟިއްޔާއާއި ގުޅިގެން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށާއި، އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި، ހައި-ޓެއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަށާއި، އެނުކުތާއާއި ގުޅިގެން ދެފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ.

3.1- **ފުރަތަމަކަމަކީ،** ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، މިއީ ހައި-ޓެއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި މއ.ފާރޯސާގެ / މާލެ، އާއިޝަތު ޝަޒީން ހުސައިނާ ދެމެދު މ.ތިލާ ގްރައުންޑް ފްލޯރ ފިހާރަ (ނިޝާނީ) ކުއްޔަށް ދިނުމާއިބެހޭ ގޮތުން ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް، އާއިޝަތު ޝަޒީން ހުސައިން ހައި-ޓެއިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދައްކަންޖެހޭ އެތައް މަހެއްގެ ކުލި ނުދައްކައި އޮތުމުން ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާ 840,000/-ރ. (އަށްލައްކަ ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) އާއި، ކުލި ދައްކަންޖެހޭ ދުވަހަށް

ނުދައްކައި އޮތުމުން އޯގަސްޓް 2017 ގެ ނިޔަލަށް އަރާފައިވާ ޖުރިމަނާއަށްވާ -/2,197,600ރ. (ދެމިލިއަން އެއްސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަތްހާސް ހަސަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއެކުޖުމްލަ -/3,037,600ރ. (ތިންމިލިއަން ތިރީސް ހަތްހާސް ހަސަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއި، ތަން ހަވާލުކުރަންދެން އަދާ އިތުރު ކުއްޔާއި، ކުލި ދައްކައި ހަވާލުކުރަންދެން އަދާ ޖުރިމަނާ ހޯދުމަށް އެދި ހައި-ޓައިޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން މއ. ފެހިވިލާގެ / މާލެ، އާއިޝަތު ޝަޒީން ޙަސީބްއާއި، ސ. ހިތަދޫ / އަލިރޯގެ، މުޙައްމަދު ޙަސަންގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރި ހުކުމްކޮށްފައިވާ މައްސަލައެއްކަމާއި،

މި މައްސަލާގައި، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ނިއުޓީ ގްރައުންޑް ޓްރާކް ފިހާރައިގެ ކުއްޔާއި ޖުރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާ އާއިޝަތު ޝަޒީން ޙަސީބްއާއި، ގެރެންޓަރުގެ ހައިސިއްޔަތުން މުޙައްމަދު ޙަސަންގެ ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ އެކުޖުމްލަ -/456,080ރ. (ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސްހަހާސް އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ދައްކަންޖެހޭކަން މަދަނީ މިންގަނޑުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، 29 ނޮވެމްބަރު 2018 އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިފައިސާ ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި، މިދަރަނި ހަވާލުކުރުމަށް ދަޢުވާ ލިބުނު މއ. ފެހިވިލާގެ / މާލެ، އާއިޝަތު ޝަޒީން ޙަސީބްއާއި، ސ. ހިތަދޫ / އަލިރޯގެ، މުޙައްމަދު ޙަސަންއަށް އަންގައި، ޙުކުމްކުރައްވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަނީއެވެ.

3.2- **ދެވަނަކަމަކީ،** އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގެ ތަރުތީބު މަރުހަލާގައި، 01 މާރޗް 2014 އިން ފެށިގެން ޑިސެމްބަރު 2015 ހިނގާފައިވާ 22 (ބާވީސް) މަސްދުވަހުގެ ކުލި ނުދައްކާ އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަރާފައިވާ ޖުރިމަނާ ނަގައިދެއްވާފައިވާ ހުކުމް، ޖުރިމަނާގެ އަދަދު ހިސާބުކުރެއްވުމުގައި ކުލިގެ އޮތް ޖުރިމަނާ ހިސާބުކުރެއްވި ގޮތަށް އެކުލެވޭގޮތެއްގައި ރިޢާޔަތްކުރައްވާ މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވުން ކަމަށްބުނެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާއަކީ އިސްތިއުނާފުގެ ފަރާތުން ބަޔާންކުރާ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ހުކުމާއި ގުޅޭގޮތުން

ދަޢުވާން އިތުރު ވާހަކައެއް ނެތްކަމަށްބުނެ މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބޭއްވި ޝަރީޢަތުގައި ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުން ބުނެފައިވާކަމެވެ،

ހައި-ލައިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ކ.މާލެ / މއ.ފާލަންގެ، ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ޙަސަން އަދި ގެރެންޓީ ދިން ފަރާތުގެ ގޮތުގައި ސ.ހިތަދޫ / އަތިރީގެ، މުޙައްމަދު ބަޝީރު ހިމެނޭގޮތުން "ނިއުލައިފް ގެރެންޓީ ފިޔަވަޅު ކުއްޔަށް ދިނުމާއިބެހޭ އެއްބަސްވުން" ގެ ނަމުގައި ލިޔުމުން އެކުލަވާލެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި މިދުންނަށް ފަރާތްތަކުން 08 ޑިސެމްބަރު 2014 ގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ކަމާއި، މިއެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ހައި-ލައިން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ޢާއިޝަތު ޝާހިދާ ޙަސަން އަދި ނިއުލައިފް ގެރެންޓީ ފިޔަވަޅު 08 ޖަނަވަރީ 2014 އިން ފެށިގެން 31 ޑިސެމްބަރު 2015 ގެ ނިޔަލަށް 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

މިދުންނަށް އެއްބަސްވުމުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ކުއްޔާ މަހެއްގެ ކުލި އެމަހުގެ 10 (ދިހައެއް) ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ފަރިފަރާތާ ރައްދުކުރަން ވާނޭ" ކަމާއި، އަދި "މުއްދަތު ހަމަވުމުން ފަހު ކުރި ބަލައިގަންނާނީ އިތުރަށް ހިނގާ ކުއްޔާ ދުވަހަކަށް ދުވަސްހިސާބުކޮށްގެ އެއް ގޮތުގައި 80.00ރ (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ދެއްކުމުން" ކަމާއި،

އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތްތަކުން 01 މާރިޗު 2014 އިން ފެށިގެން ޑިސެމްބަރު 2015 ގެ ނިޔަލަށް ނިއުލައިފް ގެރެންޓީ ފިޔަވަޅު ފިހާރައިގެ ކުއްޔަށްވާ ފަހަރު ދައްކާފައިނުވާތީ، ޚިދުމަތުގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފަހަރު ހިސާބުކޮށްފައިވާ އެއްއެއްބަސްވުމުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުއްޔާ މަހެއްގެ 10 (ދިހައެއް) ދުވަސް އުނިކޮށް އެ މަހެއްގެ ބާކީ ކުއްޔާ ދުވަސްތަކަށް ދުވާލަކަށް -/80ރ. (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ގެ މިގޮތުގެ ޖަރީމާނާ އެޤަޟިއްޔާގައި ފާސްކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 5 ވަނަ ނަންބަރަށް ބުނުމުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ފަސްޚާ ނިމުން ގޮތުގެ ރިޢާޔަތް ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ ކުއްލިއާއި ޙުރިމަތާގެ ފައިސާ ހިދުމަތް ސިވިލް ކޯޓުގެ އިސްވެދެންނެވި ފަސްޚާއާއިން ދަޢުވާކުރި ތިރީގައި ހަމައަށް ދަޢުވާ ޢަދުލުވާ ފަރާތުން ކުރި ދަޢުވާފައިނުވާކަން އިނާޔަތް ޢަނަސަރުއިރު، އެފަސްޚާގައި ޙުރުމަތާ ހިސާބުކުރުމުގައި ކޯޓުގެ މަހުއްގެ ފުރަތަމަ 10 (ދިހައެއް) ދުވަސް އުނިކޮށްފައިވުމުން، އޭގެ ކުރި މަހުގެ ކުރީ ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން އިތުރުވާ ކޯޓުގެ ދުވަހަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ޙަޤުދުން 10 (ދިހައެއް) ދުވަސް އުނިކުރުވިފައިވާކަމާއި،

އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މުޢާދި ކޯޓުގެ މަހުއްގެ ކުރި އެމަހެއްގެ ފުރަތަމަ 10 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނުދައްކައިފިނަމަ ޖޫރިމަނާއެއްގައި އިތުރަށް ހިނގާ ކޯޓުގެ ދުވަހަކަށް 80ރ. (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ގެ ޖޫރިމަނާ އެއް ހިނގާނެކަމަށް، މި 80ރ (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ގެ ޖޫރިމަނާ ނިމުނީ އެ މަހަކަށް ވާ ކުރި އަދަދުކުރާ ދުވަހާއި ހަމައަށްކަމާއި، އިސްތިއުނާފު ކުރުވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ފަސްޚާއާގައި ތަނގެ ކުރި އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތުގައި އެއްވެސް ގޮތަކަށް އަދާކުރުމަކީ ނުވާކަން އެނގޭކަމާއި، އެހެންކަމުން ޖޫރިމަނާ ހިސާބުކުރުމުގައި އިތުރަށް ހިނގާ ކޯޓުގެ މަހެއްގެ ހުރިހާ ދުވަސްތަކަށް އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ނިމެންދެން ޖޫރިމަނާ ހިނގާނެ ކަމެވެ.

3.3- ތިންވަނަ ކަމަކީ، ނިޔުލުގެ ގޮތަކުންގެ ފިހާރަ ކުއްޔަށް ދިނުމާއިބެހޭ ގޮތުން މިމުއްސަނދިވި ހިސާބު ފަރާތްތަކުން ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތްތަކުން ކުރި ނުދީފައި 01 މާރިޗު 2014 އިން ފެށިގެން ޑިސެމްބަރ 2015 ގެ ނިޔަލަށް ޖުމްލަ 22 (ބާވީސް) މަސް ދުވަސް ކުރާއި،

އޭގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ 31 ދުވަސް ހިމެނޭ 13 މަހާއި، 30 ދުވަސް ހިމެނޭ 8 މަހާއި އަދި 28 ދުވަސް ހިމެނޭ 1 މަސް ކަމާއި،

މިގޮތުން 31 މަހުގެ ޖުމުލަ 10 ދުވަސް އުނިކުރުމަށްފަހު ބާކީ އޮތްނަ 21 ދުވަހަށް ދުވާލަކަށް -/80ރ. (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ގެ މަގުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ޖެހޭނީ ޖުމްލަ -/1,680ރ. (އެއްހާސް ހަސަތޭކަ އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ކަމާއި، އަދި 30 މަހުގެ ޖުމުލަ 10 ދުވަސް އުނިކުރުމަށްފަހު ބާކީ އޮތްނަ 20 ދުވަހަށް ދުވާލަކަށް -/80ރ. (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ގެ މަގުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ޖެހޭނީ ޖުމްލަ -/1,600ރ. (އެއްހާސް ހަސަތޭކަ ރުފިޔާ) ކަމާއި، އަދި 28 މަހުގެ ޖުމުލަ 10 ދުވަސް އުނިކުރުމަށްފަހު ބާކީ އޮތްނަ 18 ދުވަހަށް ދުވާލަކަށް -/80ރ. (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ގެ މަގުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ޖެހޭނީ ޖުމްލަ -/1,440ރ. (އެއްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ސާޅީސް ރުފިޔާ) ކަމާއި،

އެއްބަސްވުމުގެ މުޑި މުއްދަތަކީ ޖުމުލަ 22 މަސްކަމަށްވެފައި، އެއްބަސްވުން ފެށިވަނީ 1 މާރިޗު 2014 ގައި ކަމަށް ވެފައި، މާރިޗު 2014 ގެ ނިޔަލަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ އެމަހުގެ ޖުމުލަ 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެދުވެގައި ކަމަށްވެފައި، އެ 10 (ދިހައެއް) ދުވަސް އުނި ކުރުމަށްފަހު ބާކީ އޮތްނަ 21 (އެކާވީސް) ދުވަހަށްވާ ޖޫރިމަނާ ހިސާބުކުރައިރު މާރިޗު 2014 އަށް ޖެހޭނީ -/1,680ރ. (އެއްހާސް ހަސަތޭކަ އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ކަމާއި، މި އަދަދު އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ނިމެންދެން ޖެހިގެން އަންނަ ހުރިހާ މަހެއްގެ ހުރިހާ ދުވަހަކަށް ހިސާބުކުރެވުން ދާނެކަމާއި، މިގޮތުން އެއްބަސްވުން ފެށުނީ 2014 ވަނަ އަހަރުގެ މާރިޗު 1 ގައި ކަމަށްވެފައި، މާރިޗު މަސް ނިމުމުން، މާރިޗު މަހުގެ ނިޔަލަށް ހިސާބުވާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް (އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ނިމެންދެން) ދުވާލަކަށް -/80ރ. (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ހިސާބުވެގެން ދާނެކަމާއި، މިގޮތުގެމަތިން، އެއްބަސްވުމުގެ ބާކީ ހުރި މަސްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮންމެ މަހެއްގެ 10 (ދިހައެއް) ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން އެއްބަސްވުން ނިމޭ ތާރީޚާއި ހަމައަށް އެމަހުގެ ނިޔަ ދަށެއްކަމުގައިވާ ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދުވާލަކަށް -/80ރ. (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ގެ މަގުން ހިސާބުކުރުމުން ހިސާބުކުރެވިފައިވާ ގަރާރުދޮ ފަހަރުތަކަމަށް އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭ ޖުމުލަ އަދަދަކީ -/597,200ރ. (ފަސްލައްކަ ނުވަދިހަ ހަތްހާސް ދުއިސައްތަ ރުފިޔާ) ކަމާއި،

އަދި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ފަދައިން އިސްތިއުނާފު ޢަޤްދުވާ ފަރާތްތަކުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާ -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) އުނިކުރުމަށްފަހު، އިސްތިއުނާފު ޢަޤްދުވާ ފަރާތްތަކުން ނުދައްކާވާ 22 (ބާވީސް) މަހުގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ -/420,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ވިހިހާސް ރުފިޔާ) އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭކަމާއި،

އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފު ޢަޤްދުވާ ފަރާތްތަކުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ކުރި އަދި ޝަރީޢަތާ ފައިސާގެ ގޮތުގައި ދޭންޖެހޭ އަދަދަކީ އެކުޖުމްލަ -/1,017,200ރ. (އެއްމިލިއަން ސަތާރަހާސް ދުއިސައްތަ ރުފިޔާ) ކަމެވެ.

3.4- **ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ،** ވީމާ، އިސްތިއުނާފު ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގަމިން ހުރުމުން، މިމައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުން އެއްބަސްވެވުނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ބުނުމުގައި ކުރި އަދި ޝަރީޢަތާގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އަދަދަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމަށެވެ.

- <u>ހުކުމް:</u>

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެފަދައިން ހުރުމާއެކު، ހައި-ކޯޓުން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 73/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގައި، ނިޔުލިޔާ ގަރަދުންގެ ފްލޯރު ފިހާރައިގެ ކުލި ނުދެއްކުމުން ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައުވާލިބި ޢާއިޝަތު ޝަޒީން ހާޝިމާއި، ގެރެންޓަރުގެ ބައިސްހައްމީން މުބައްދަލު ބިނާބުގެ ފަރާތުން ހައި-ކޯޓުން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް އަދާކުރަން 456,080/-ރ. (ހަތަރުލައްކަ ފަންސާސްހަހާސް އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޖުމްލަ އަދަދުގެ މިންވަރު ބާޠިލުކުރުން، ނިޔުލިޔާ ގަރަދުންގެ ފްލޯރު ފިހާރައިގެ ކުލި ނުދެއްކުމުން ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާގެ އިސްތިއުނާފުކުރި ދައުވާ ޢާއިޝަތު ޝަޒީން ހާޝިމާއި، ގެރެންޓަރުގެ ބައިސްހައްމީން މުބައްދަލު ބިނާބުގެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ހައި-ކޯޓުން އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް އަދާކުރަން 1,017,200/- (އެއްމިލިއަން ސަތާރަހާސް ދުއިސައްތަ ރުފިޔާ) ދައްކަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިފައިސާ މިއަދުން ފެށިގެން 6 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމަށް ދައުވާ ލިބުނު މއ. ފާލްސާގެ / މާލެ، ޢާއިޝަތު ޝަޒީން ހާޝިމާއި، ސ.ހިތަދޫ / އަޒީރީގެ، މުބައްދަލު ބިނާބުއަށް އަންގައި، މިމައްސަލަ ބަލާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.